

To: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] <[redacted]@minvws.nl>
Cc: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] <[redacted]@minvws.nl>
From: [redacted]
Sent: Wed 8/19/2020 1:07:42 PM
Subject: RE: lessons learned brief
Received: Wed 8/19/2020 1:07:42 PM

Ok helder. Ik informeer BZ langs deze lijn.

Groet,

[redacted]
 Department of International Affairs
 Ministry of Health, Welfare and Sport
 [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

Van: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>
Verzonden: woensdag 19 augustus 2020 14:53
Aan: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] <[redacted]@minvws.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] <[redacted]@minvws.nl>
Onderwerp: RE: lessons learned brief

Ha [redacted]

We zijn het even nagegaan en volgens mij was BZ afgelopen dinsdag afwezig bij het DOC. Of ze hebben niets gezegd. In elk geval heeft [redacted] geen commentaar vanuit hen genoteerd.

Morgen om 11.00 zit BZ in elk geval wel in het ACC. Dus ze kunnen dan nog iets inbrengen. Ik begreep echter van jou dat ze vooral even willen dubbelchecken of het idd gaat lukken om de reeds afgestemde appreciatie v/h EU preparedness aan te hechten, en dat ze het fijn vinden om te zien in welke context dat terecht komt. Daarvoor kun je bijgaande doc sturen, deze paragrafen komen verspreid (per onderwerp apart, en vrij aan het begin de algemene passage incl verwijzing naar EU preparedness) in de brief.

De hele brief krijgt BZ net als de andere dept later vandaag (we zijn die nog aan t tweaken)

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>
Verzonden: woensdag 19 augustus 2020 12:36
Aan: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] <[redacted]@minvws.nl>
Onderwerp: lessons learned brief

Hoi [redacted]

Even benieuwd hoe het met de brief gaat.

Morgen zitten we bij een gesprek tussen Hugo en [redacted] over onderwerp testbeleid. Dat kan nog consequenties hebben voor het tekstblok wat daarover in de brief is opgenomen.

Verder vraagt Buiza hoe het staat met de afstemming van de brief in het directeurenoverleg. Zij hebben daar nog geen stukken voor ontvangen. Ze zijn o.a. geïnteresseerd het stuk over de EU korte termijnparaatheid dat als bijlage meegaat. Kun jij aangegeven wanneer dat overleg gepland is en wanneer stukken worden rondgestuurd?
 En als je voor mij een nieuwe laatste versie hebt, dan zou dat ook prettig zijn ☺

Groet,

[redacted]
 Department of International Affairs
 Ministry of Health, Welfare and Sport
 [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

Van: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>
Verzonden: donderdag 13 augustus 2020 14:56
Aan: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] <[redacted]@minvws.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: RE: update internationaal vergelijken lessen

Hoi 5.1.2e

De brief gaat volgende week het interdepartementale afstemmingsproces is. Hij zal via het directeurenoverleg gaan dus als het goed is ziet BZ de brief daar. Hij is nu nog te onaf om rond te sturen.
Beantwoord dat jouw vraag voor nu?

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

Verzonden: donderdag 13 augustus 2020 14:52

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

Onderwerp: RE: update internationaal vergelijken lessen

5.1.2e en 5.1.2e

Dank voor doorsturen. De één een minuut na de ander ☺
Goed om even te weten hoe de vlag er bij hangt.

Ik krijg nog de vraag van BZ wanneer zij de brief kunnen zien. We hebben hen eerder gemeld dat de EU-paraatheid als bijlage wordt meegestuurd en dat eea via de MR naar de Kamer gaat.

Maar de vraag om de brief te kunnen zien komt nu retour.

Enig idee voor een antwoord anders dan we al eerder hebben aangegeven?

Groet,

5.1.2e 5.1.2e

Department of International Affairs
Ministry of Health, Welfare and Sport

5.1.2e 5.1.2e @minvws.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

Verzonden: donderdag 13 augustus 2020 14:42

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

Onderwerp: RE: update internationaal vergelijken lessen

Beste 5.1.2e

Hierbij stuur ik je de conceptversie zoals die er nu ligt. Deze is vanochtend inderdaad besproken met beide ministers dus zal hierna nog worden aangepast, maar dan weet je even wat er nu is gemaakt.

5.1.2e heeft inderdaad de passage geschreven over de internationale vergelijking.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

Verzonden: donderdag 13 augustus 2020 14:27

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

Onderwerp: FW: update internationaal vergelijken lessen

Beste 5.1.2e 5.1.2e

Het is weer enige tijd geleden dat jullie ons hebben geïnformeerd over het lessons learned traject.

Via 5.1.2e zijn we ook betrokken bij het onderdeel Internationale vergelijkingen en de daarbij horende bijlage van de EU paraatheidslessen.

Als ik het goed heb zou vandaag een concept brief worden besproken in het afstemmingsoverleg.

Hebben jullie voor mij (IZ) een conceptversie? Dit vooral voor onze behoefte om te zien waar we staan met die brief. Dat we zien hoe deze brief er nu uitziet en we ons daarbij niet meer hoeven baseren op het projectplan van medio juli.

Alvast bedankt,

Groet,

5.1.2e 5.1.2e

Department of International Affairs

Ministry of Health, Welfare and Sport

5.1.2e | 5.1.2e @minvws.nl

Van: 5.1.2e 4.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl >

Verzonden: maandag 13 juli 2020 05:34

Aan: 5.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl >

Onderwerp: FW: update internationaal vergelijken lessen

Ha 5.1.2e, ook voor jou!

Hgr 5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl >

Datum: vrijdag 10 jul. 2020 6:34 PM

Aan: 5.1.2e 2 5.1.2e < 5.1.2e @minvws.nl >, 5.1.2e 4.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl >, 5.1.2e j; 5.1.2e 5.1.2e)

< 5.1.2e @minvws.nl >, 5.1.2e 5 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl >, 5.1.2e @minvws.nl, 5.1.2e

5.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl >, 5.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl >, 5.1.2e @minvws.nl, 5.1.2e < 5.1.2e @gr.nl >

5.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl >, 5.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl >, 5.1.2e

< 5.1.2e @minvws.nl >, 5.1.2e | 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl >

Onderwerp: update internationaal vergelijken lessen

Hoi mensen

Ik zou na ons overleg dinsdag over internationaal lessen trekken een update sturen. Bijgaand mijn analyse thus far (niet compleet, maar wel een heel eind).

@ 5.1.2e deze kun je meesturen aan beleidsdirecties, dan kunnen ze zien op basis waarvan we de voorstellen met case studies doen die we doen.

Er is de laatste dagen (heel) veel gebeurd op vlak lessons learned, primair na 2 lange sessies die we er woensdag over hadden met Hugo de Jonge. Hij ziet dit hele traject als de start van het nieuwe parlementaire jaar, en daarmee wordt die brief een beetje de strategiebrief vh Kabinet/VWS van dit moment in de controlefase. Brief moet uitstralen 2^e golf gaan we voorkomen!!! (en we zijn klaar mocht toch gebeuren). En, het moet echt niet gaan over evaluatie wat allemaal fout/mis gaan.

Wel moet de internationale vergelijking nog steeds erin komen. Dat wordt dan bijvoorbeeld "We gaan presymptomatisch testen. Hier heb ik contact over gehad met 5.1.2a en dat was erg leerzaam want hier doen ze X en Y al wat ons leerde om X en Y ook zus en zo te doen".

Volgende week do bespreken we dit weer met de bewindspersonen in t afstemmingsoverleg dan, en wil ik onderstaande stukje voorleggen.

Afstemmen internationaal:

Niet doen

1. Geen internationale vergelijkingen van de effectiviteit van maatregelen op de Corona uitbraak, want dat is bij uitstek een evaluatievraag om terug te blikken of onze maatregelen in hindsight slim waren, of dat we in die situatie andere dingen hadden moeten doen. Bovendien is een goede overall vergelijking op dit moment nog niet te maken, omdat er ook een factor geluk meespeelt (landen die later getroffen werden hadden meer tijd om kennis op te doen en daarmee betere maatregelen klaar te zetten), en allerlei contextfactoren meespelen zoals hoeveel grensverkeer er is, en hoe dicht mensen op elkaar leefden (intensiteit carnavalsfeest). Een laatste methodologische beperking is dat het testbeleid van landen sterk verschilt, alsmede de rapportage van

Coronadoden. Hierdoor zijn de uitkomstmaten nog niet goed geharmoniseerd. Oversterfte als uitkomstmaat kan wel, maar daarbij moet ook de staart in de vorm van ondersterfte langer dan nu mogelijk is worden meegenomen, om goed het hele effect te kunnen vastleggen.

2. Evengoed zullen er de komende maanden en jaren honderden internationaal vergelijkende effectonderzoeken komen. Te denken valt vooral aan het onderzoek dat de WHO opstart, en de evaluatie van de EU cie. We hoeven hier dus zelf niet nog apart opdrachten voor uit te gaan zetten.

Wel doen

3. Voorstel om landen te onderzoeken met maatregelen, die wij ook nemen op dit moment in de controlefase. Hiervoor kijken we naar vergelijkbare landen, qua
  - a. zorg (hoge V&V volumes, lage IC capaciteit, afwezigheid distributiesysteem PBM)
  - b. cultuur (communicatie, digitale hulpmiddelen)
  - c. governance (uitwerking maatregelen op basis van signalen dashboard)
4. Hiervoor organiseren we bilaterale overleggen met in ieder geval **5.1.2a** (testen & traceren, IC harmonica, kwetsbare personen, reguliere zorg); **5.1.2a** (specifiek, snel en lokaal interveniëren op basis van welke signalen); en **5.1.2a** (digitale hulpmiddelen, distributiesysteem PBM).
5. Experts met veel internationale kennis vragen we om mee te denken welke lessen deze 'case studies' en door hen geopperde andere praktijken bieden voor de maatregelen die wij nu uitwerken. Hiervoor stellen we een survey op. We vragen hen om op maximaal 2 pagina's te reageren, en geven daarbij aan dat hun reactie meegestuurd wordt naar de Tweede Kamer.
6. Voor het beeld dat onze 'intelligente lockdown' goed aansloot bij de onze cultuur, en dat de compliance daardoor goed was, werken we een strakke onderbouwing uit op basis van de Oxford stringency index, cultureel vergelijkende studies, en de kennis van de RIVM gedragsunit.

Hier komen de volgende acties uit voort:

A

- 1) Checken beleidsdirecties of zij de voorgestelde case studies goed vinden (al gebeurd voor testen&traceren) – Lessen team
- 2) Deze aanpak Aftikken met bwps (voorgestelde case studies, organiseren bila's, uitvraag experts, akkoord op voorgestelde experts) – lessen team
- 3) Organiseren bilateralen – IZ. Ik heb hier reeds contact over met **5.1.2e** voor testen&traceren omdat Hugo die zelf meteen noemde. Dat wil ie dus wel. Andere landen even afwachten hoe hij daar donderdag in staat.
- 4) Survey opstellen en uitsturen aan experts – lessen team

B

analyse oxford stringency index, spiegelen aan cultuur (**5.1.2e**), en compliance (RIVM gedragsunit) en daarmee hele strakke redenering voor in intro brief opstellen. En, als achtergrondinfo voor J&V progr dir COVID en samenleving.

Voor nu voldoende ☺.

Fjin weekend allen!

5.1.2e

5.1.2e

afdeling Algemeen Economisch Beleid
directie Macro-Economische Vraagstukken & Arbeidsmarkt
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

M **5.1.2e** **5.1.2a** **5.1.2e** **E** **5.1.2e** [@minvws.nl](mailto:5.1.2e@minvws.nl)